

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการศึกษา

ในการศึกษาเรื่องการวัดระดับอุปนิสัยของนักศึกษา คณะสารสนเทศและการสื่อสาร มหาวิทยาลัยแม่โจ้ มีขั้นตอนในการดำเนินงานดังนี้

ขอบเขตการศึกษา

ขอบเขตเนื้อหา

1. ขอบเขตการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวัดระดับ 7 อุปนิสัยพัฒนาสู่ผู้มีประสิทธิภาพสูง ซึ่งจะทำการศึกษาในนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะสารสนเทศและการสื่อสาร มหาวิทยาลัยแม่โจ้
2. ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ เพศ อายุ ชั้นปีที่กำลังศึกษา เกรดเฉลี่ยของภาคการศึกษาล่าสุด เกรดเฉลี่ยสะสม ลำดับในครอบครัว จำนวนพี่น้อง บุคคลที่อาศัยอยู่ด้วยเป็นส่วนใหญ่ สถานภาพของบิดา/มารดา อาชีพของบิดา/มารดา จำนวนเพื่อนสนิท ประวัติการทำงานพิเศษหรือมีรายได้เสริม การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม การสมัครเข้าร่วมกิจกรรมโดยสมัครใจ ความเต็มใจในการเข้าร่วมกิจกรรมที่ทางสโมสรนักศึกษา คณะ หรือมหาวิทยาลัยจัดให้ และประสบการณ์การเรียนรู้หลัก 7 อุปนิสัยพัฒนาสู่ผู้มีประสิทธิภาพสูง บัญชีชื่อมื่อใจ ความสมดุลในการดำเนินชีวิต อุปนิสัยที่ 1 บี-โปรแอกทีฟ (Be Proactive) หลักการวิสัยทัศน์ส่วนบุคคล อุปนิสัยที่ 2 เริ่มต้นด้วยจุดมุ่งหมายในใจ (Begin with the End in Mind) หลักการของการเป็นผู้นำในตนเอง อุปนิสัยที่ 3 ทำสิ่งที่สำคัญก่อน (Put First Things First) หลักการของการบริหารส่วนบุคคล อุปนิสัยที่ 4 คิดแบบชนะ/ชนะ (Think Win/Win) หลักการของภาวะผู้นำระหว่างบุคคล อุปนิสัยที่ 5 เข้าใจผู้อื่นก่อน แล้วจึงให้ผู้อื่นเข้าใจเรา (Seek First to Understand, Then to be Understood) หลักการติดต่อสื่อสารอย่างเข้าอกเข้าใจ อุปนิสัยที่ 6 ผืนกพลังประสานความต่าง (Synergize) หลักการร่วมมืออย่างสร้างสรรค์ และอุปนิสัยที่ 7 ลับเลื่อยให้คมอยู่เสมอ (Sharpen the Saw) หลักการของการเติมพลังชีวิตของตนเองให้สมดุล

ขอบเขตประชากร

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักศึกษาที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ถึง ชั้นปีที่ 4 คณะสารสนเทศและการสื่อสาร มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ประจำปีการศึกษา 2555 ซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 192 คน โดยเก็บจากประชากรทั้งหมด (ข้อมูล ณ วันที่ 11 พฤศจิกายน 2555)

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนนักศึกษาคณะสารสนเทศและการสื่อสาร มหาวิทยาลัยแม่โจ้
(ข้อมูลนักศึกษาภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2555)

ชั้นปี	จำนวนประชากร
ชั้นปีที่ 1	44
ชั้นปีที่ 2	39
ชั้นปีที่ 3	50
ชั้นปีที่ 4	59
รวม	192

(สำนักบริหารและพัฒนานาวิชาการ มหาวิทยาลัยแม่โจ้, 2555: ออนไลน์)

วิธีการศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้จะใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษาที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 4 คณะสารสนเทศและการสื่อสาร มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ประจำปีการศึกษา 2555 จำนวนทั้งหมด 192 ราย โดยใช้เครื่องมือแบบสอบถามซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 คุณลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง (แบบวัดบัญชีอารมณ์ ความสมดุลในการดำเนินชีวิต และ 7 อุปนิสัยพัฒนาสู่ผู้มีประสิทธิภาพสูง)

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม 7 อุปนิสัยพัฒนาสู่ผู้มีประสิทธิภาพสูงของ Covey (2010) โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 คุณลักษณะทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ชั้นปีที่ กำลังศึกษา เกรดเฉลี่ยของภาคการศึกษาล่าสุด เกรดเฉลี่ยสะสม ลำดับในครอบครัว จำนวนพี่น้อง บุคคลที่อาศัยอยู่ด้วยเป็นส่วนใหญ่ สถานภาพของบิดา/มารดา อาชีพของบิดา อาชีพของมารดา จำนวนเพื่อนสนิท ประวัติการทำงานพิเศษหรือรายได้เสริม การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม การ

สมัครเข้าร่วมกิจกรรมโดยสมัครใจ ความเต็มใจในการเข้าร่วมกิจกรรมที่ทางสโมสรนักศึกษา คณะหรือมหาวิทยาลัยจัดให้ และประสบการณ์การเรียนรู้หลัก 7 อุปนิสัยพัฒนาสู่ผู้มีประสิทธิผลสูง

ส่วนที่ 2 แบบประเมินตนเอง ซึ่งนำมาจากแบบประเมินตนเอง เจ็ดอุปนิสัยพัฒนาสู่ผู้มีประสิทธิผลสูงของ Covey (2010: online อ้างถึงในรัชต์รณนัญ เกียรติไชยากร, 2554: 286-291) อันประกอบด้วย แบบวัดบัญชีอารมณ์ ความสมดุลในการดำเนินชีวิต และเจ็ดอุปนิสัยพัฒนาสู่ผู้มีประสิทธิผลสูง

รายละเอียดของแบบประเมินตนเอง มีดังนี้

แบบประเมินตนเองแบ่งออกเป็น 9 ส่วนหลัก ในแต่ละส่วนประกอบด้วยข้อความจำนวน 3 ข้อความ ดังนี้

1. บัญชีอารมณ์
 - ฉันแสดงความเมตตาและความเห็นอกเห็นใจต่อผู้อื่น
 - ฉันเป็นคนรักษาสัญญาและให้คุณค่าต่อข้อผูกพัน
 - ฉันไม่พุดถึงสิ่งที่ไม่ดีของผู้อื่นลับหลัง
2. ความสมดุลในการดำเนินชีวิต
 - ฉันสามารถรักษาความสมดุลในแง่มุมต่าง ๆ ของชีวิต การงาน ครอบครัว เพื่อน และอื่น ๆ ได้อย่างเหมาะสม
 - เวลาทำงาน ฉันคำนึงถึงความเกี่ยวข้องและความต้องการของคนที่กำลังทำงานให้
 - ฉันทุ่มเทในสิ่งที่ฉันทำ แต่ไม่ถึงกับทำให้หมดแรงหรือหมดสภาพ
3. อุปนิสัยที่ 1 ปี-โปรแอกทีฟ
 - ฉันควบคุมชีวิตตัวเองได้
 - ฉันทุ่มเทความพยายามในสิ่งที่ฉันสามารถทำได้ มากกว่าในสิ่งที่ฉันไม่สามารถทำได้
 - ฉันรับผิดชอบต่ออารมณ์และการกระทำของฉันมากกว่าที่จะโทษผู้อื่นหรือสิ่งรอบข้าง
4. อุปนิสัยที่ 2 เริ่มต้นด้วยจุดมุ่งหมายในใจ
 - ฉันรู้ว่าฉันต้องการความสำเร็จอะไรในชีวิต
 - ฉันจัดการและเตรียมสิ่งต่างๆ เพื่อไม่ต้องทำสิ่งนั้นๆ แบบฉุกเฉิน

- ฉันเริ่มต้นแต่ละสัปดาห์ด้วยเป้าหมายที่ชัดเจนว่า ฉันต้องการทำอะไรให้สำเร็จ
5. อุปนิสัยที่ 3 ทำสิ่งที่สำคัญก่อน
- ฉันมีวินัยในการทำตามแผนต่าง ๆ (ไม่ผลัดวันประกันพรุ่ง ไม่ปล่อยเวลาให้สูญเปล่า และอื่นๆ)
 - ฉันไม่ยอมให้กิจกรรมต่าง ๆ ที่สำคัญในชีวิตหายไปเพราะกิจกรรมที่วุ่นวายในแต่ละวัน
 - สิ่งต่าง ๆ ที่ฉันทำทุกวันมีความหมายและเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยให้ฉันประสบความสำเร็จในชีวิต
6. อุปนิสัยที่ 4 คิดแบบชนะ/ชนะ
- ฉันให้ความสำคัญกับความสำเร็จของผู้อื่นเท่า ๆ กับของตนเอง
 - ฉันร่วมมือกับผู้อื่น
 - เวลาแก้ไขข้อขัดแย้ง ฉันพยายามหาวิธีที่ทำให้ทุกฝ่ายได้ประโยชน์
7. อุปนิสัยที่ 5 เข้าใจผู้อื่นก่อน แล้วจึงให้ผู้อื่นเข้าใจเรา
- ฉันเป็นคนอ่อนไหวต่อความรู้สึกของคนอื่น
 - ฉันพยายามทำความเข้าใจถึงมุมมองของผู้อื่น
 - เวลาฟัง ฉันพยายามมองสิ่งต่างๆ จากมุมมองของคนอื่น ไม่ใช่แค่ของฉันอย่างเดียว
8. อุปนิสัยที่ 6 ฝึกพลังประสานความต่าง
- ฉันให้คุณค่าและค้นหาความสามารถที่อยู่ภายในของผู้อื่น
 - ฉันเป็นคนสร้างสรรค์ในการแสวงหาแนวความคิดและวิธีแก้ไขปัญหาที่ใหม่และดีกว่า
 - ฉันชอบกระตุ้นให้ผู้อื่นแสดงความคิดเห็น
9. อุปนิสัยที่ 7 ถัดเลื่อยให้คมอยู่เสมอ
- ฉันให้ความสำคัญกับสุขภาพกายและความเป็นอยู่ที่ดีของฉัน
 - ฉันพยายามอย่างหนักที่จะสร้างและปรับปรุงความสัมพันธ์กับผู้อื่น
 - ฉันใช้เวลาในการหาความหมายและความสุขในชีวิต

ลักษณะของแบบประเมินตนเองนั้น เป็นการประเมินตนเองว่าแสดงลักษณะตามข้อความแต่ละข้อความในแบบประเมินตนเองได้ในระดับมากน้อยเพียงใด โดยแบ่งการประเมินตนเองในแต่ละข้อความออกเป็น 6 ระดับ ดังนี้

1. คะแนน คือ น้อยที่สุด
2. คะแนน คือ น้อย
3. คะแนน คือ ค่อนข้างน้อย
4. คะแนน คือ ค่อนข้างมาก
5. คะแนน คือ มาก
6. คะแนน คือ มากที่สุด

การประมวลผลคะแนนจากแบบประเมินตนเอง มีวิธีประมวลผลดังนี้

1. หาค่าเฉลี่ยของคะแนนในแต่ละอุปนิสัยของแบบประเมินตนเอง แล้วพิจารณาว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนในแต่ละอุปนิสัยนั้นอยู่ในช่วงใด ซึ่งกำหนดเกณฑ์เพื่อแปลความหมายของคะแนนได้ด้วยการหาอัตราภาคชั้น (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2549) แสดงวิธีการคำนวณได้ดังนี้

$$\text{อัตราภาคชั้น} = \frac{\text{ค่าพิสัยของคะแนนเฉลี่ย}}{\text{จำนวนอัตราภาคชั้น}}$$

โดย

ค่าพิสัยของคะแนนเฉลี่ย = คะแนนเฉลี่ยสูงสุดที่เป็นไปได้ - คะแนนเฉลี่ยต่ำสุดที่เป็นไปได้

คะแนนเฉลี่ยสูงสุดที่เป็นไปได้ คือ 6 คะแนน

คะแนนเฉลี่ยต่ำสุดที่เป็นไปได้ คือ 1 คะแนน

ค่าพิสัยของคะแนนเฉลี่ย = 6 - 1 คะแนน = 5 คะแนน

จำนวนอัตราภาคชั้น (จำนวนช่วงของคะแนน) = 6 ชั้น

แทนค่า

$$\begin{aligned} \text{อัตราภาคชั้น} &= \frac{5 \text{ คะแนน}}{6 \text{ ชั้น}} \\ &= 0.83 \text{ คะแนนต่อชั้น} \end{aligned}$$

จึงได้เกณฑ์การประเมินผลคะแนนเฉลี่ยดังนี้

1.00 - 1.83	คะแนน	คือ มีระดับอุปนิสัยนั้นในระดับน้อยที่สุด
1.84 - 2.67	คะแนน	คือ มีระดับอุปนิสัยนั้นในระดับน้อย
2.68 - 3.50	คะแนน	คือ มีระดับอุปนิสัยนั้นในระดับค่อนข้างน้อย
3.51 - 4.33	คะแนน	คือ มีระดับอุปนิสัยนั้นในระดับค่อนข้างมาก
4.34 - 5.17	คะแนน	คือ มีระดับอุปนิสัยนั้นในระดับมาก
5.18 - 6.00	คะแนน	คือ มีระดับอุปนิสัยนั้นในระดับมากที่สุด

2. ประเมินผลในภาพรวมของ เจ็ดอุปนิสัยพัฒนาสู่ผู้มีประสิทธิผลสูง โดยการหาค่าเฉลี่ยรวมของคะแนนใน เจ็ดอุปนิสัยพัฒนาสู่ผู้มีประสิทธิผลสูง แล้วพิจารณาว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนนั้นอยู่ในช่วงใด โดยใช้เกณฑ์การประเมินผลคะแนน เช่นเดียวกับเกณฑ์การประเมินในแต่ละอุปนิสัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์คุณลักษณะทั่วไป ใช้ความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) สำหรับเพศ อายุ ชั้นปีที่กำลังศึกษา เกรดเฉลี่ยภาคการศึกษาล่าสุด เกรดเฉลี่ยสะสม ลำดับในครอบครัว จำนวนพี่น้อง บุคคลที่อาศัยอยู่ด้วยเป็นส่วนใหญ่ สถานภาพของบิดา/มารดา อาชีพของบิดา อาชีพของมารดา จำนวนเพื่อนสนิท ประวัติการทำงานพิเศษหรือรายได้เสริม การเป็นผู้ริเริ่ม ผู้นำ หรือมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมนักศึกษา การสมัครเข้าร่วมกิจกรรมโดยสมัครใจ ความเต็มใจในการเข้าร่วมกิจกรรมที่ทางสโมสรนักศึกษา คณะ หรือมหาวิทยาลัยจัดให้ และประสบการณ์การเรียนรู้หลัก 7 อุปนิสัยพัฒนาสู่ผู้มีประสิทธิผลสูง

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์บัญชีขอมใจ ความสมดุลในการดำเนินชีวิต อุปนิสัยกลุ่มชัยชนะส่วนตัว อุปนิสัยกลุ่มชัยชนะในสังคม อุปนิสัยที่ 1 ถึงอุปนิสัยที่ 7 และเจ็ดอุปนิสัยพัฒนาสู่ผู้มีประสิทธิผลสูง โดยใช้ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) และค่าเฉลี่ย (Mean)

ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับอุปนิสัยตามหลักการ เจ็ดอุปนิสัยพัฒนาสู่ผู้มีประสิทธิผลสูง ได้แก่ บัญชีขอมใจ ความสมดุลในการดำเนินชีวิต อุปนิสัยกลุ่มชัยชนะส่วนตัว อุปนิสัยกลุ่มชัยชนะในสังคม และภาพรวมเจ็ดอุปนิสัยพัฒนาสู่ผู้มีประสิทธิผลสูง จำแนกตามคุณลักษณะทั่วไป

ส่วนที่ 4 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอุปนิสัยแต่ละอุปนิสัยตามหลักการเจ็ดอุปนิสัยพัฒนาสู่ผู้มีประสิทธิผลสูง ได้แก่ บัญชีออมใจ ความสมดุลในการดำเนินชีวิต และอุปนิสัยที่ 1 ถึงอุปนิสัยที่ 7 โดยใช้วิธีหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product-moment Correlation)

ส่วนที่ 5 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์โดยใช้วิธีหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product-moment Correlation)

5.1 ความสัมพันธ์ระหว่างอุปนิสัยตามหลักการเจ็ดอุปนิสัยพัฒนาสู่ผู้มีประสิทธิผลสูง ได้แก่ บัญชีออมใจ ความสมดุลในการดำเนินชีวิต และอุปนิสัยที่ 1 ถึงอุปนิสัยที่ 7 กลุ่มอุปนิสัย และ 7 อุปนิสัยพัฒนาสู่ผู้มีประสิทธิผลสูง กับคุณลักษณะทั่วไป ด้านอายุ จำนวนพี่น้อง และจำนวนเพื่อนสนิท

5.2 ความสัมพันธ์ระหว่างอุปนิสัยตามหลักการเจ็ดอุปนิสัยพัฒนาสู่ผู้มีประสิทธิผลสูง ได้แก่ บัญชีออมใจ ความสมดุลในการดำเนินชีวิต และอุปนิสัยที่ 1 ถึงอุปนิสัยที่ 7 กลุ่มอุปนิสัย และ 7 อุปนิสัยพัฒนาสู่ผู้มีประสิทธิผลสูง กับผลการเรียนเฉลี่ยภาคการศึกษาล่าสุด และผลการเรียนเฉลี่ยสะสม

การบอกระดับหรือขนาดของความสัมพันธ์ จะใช้ตัวเลขของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ หากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าเข้าใกล้ 1 แสดงถึงการมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง แต่หากมีค่าเข้าใกล้ 0 แสดงถึงการมีความสัมพันธ์กันในระดับน้อยมาก หรือไม่มีเลย สำหรับการพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ใช้เกณฑ์ดังนี้ (Hinkle D. E., 1998)

- ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง 0.90-1.00 ถือว่า มีความสัมพันธ์กันระดับสูงมาก
- ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง 0.70-0.89 ถือว่า มีความสัมพันธ์กันระดับสูง
- ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง 0.50-0.69 ถือว่า มีความสัมพันธ์กันระดับปานกลาง
- ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง 0.30-0.49 ถือว่า มีความสัมพันธ์กันระดับต่ำ
- ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง 0.00-0.29 ถือว่า มีความสัมพันธ์กันระดับต่ำมาก
- เครื่องหมาย + และ - หน้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แสดงถึงทิศทางของความสัมพันธ์ โดย
เครื่องหมาย + แสดงว่ามีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน
เครื่องหมาย - แสดงว่ามีความสัมพันธ์ไปในทิศทางตรงกันข้าม

สถานที่ในการดำเนินการศึกษาและรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้สถานที่ที่ใช้ในการดำเนินการศึกษา คือ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และสถานที่ที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ คณะสารสนเทศและการสื่อสาร มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ระยะเวลาในการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ใช้เวลาในการเก็บข้อมูลเบื้องต้น จัดทำฐานข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล สรุปผล จัดทำและนำเสนอรายงาน รวมทั้งสิ้น 4 เดือน

ขั้นตอนการดำเนินการ	เดือนที่ 1				เดือนที่ 2				เดือนที่ 3				เดือนที่ 4			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
รวบรวมข้อมูลเบื้องต้น																
เก็บรวบรวมข้อมูล																
วิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผล																
จัดทำและนำเสนอรายงาน																